

ТУМАН

I. НАБЛИЖЕННЯ ШТОРМУ

Ось що сталося. Тієї ночі, коли найсильніша спека в історії північної Нової Англії нарешті спала — в ніч на 19 липня, — весь західний регіон штату Мейн був охоплений найстрашнішими грозами, яких я зроду не бачив.

Ми жили на озері Лонг-Лейк і бачили, як перед настанням темряви до нас уже поспішав перший шторм, прокладаючи собі дорогу по воді. За годину до цього повітря було абсолютно нерухомим. Американський прапор, який мій батько вивісив на нашому сараї для човнів у 1936 році, безживно обвис на щоглі. Навіть його край не ворухився. Спекотне повітря загусло й аж наче затверділо, і здавалось, що воно таке ж безмежне й зловісне, як ота похмура бездонна каламуть озера.

Того дня ми втрюх пішли купатися, але вода не приносила полегшення, якщо не заходити глибоко. Ні я, ні Стеффі не хотіли заходити на глибину, тому що Біллі боявся. Біллі було п'ять років.

О п'ятій тридцять, сидючи на терасі, що виходить на озеро, ми їли холодну вечерю, мляво копирсаючись у бутербродах із шинкою і в картопляному салаті. Схоже,

всіх приваблювала лише «Пепсі», яка вихолоджувалась у сталевому відерці з кубиками льоду.

Після вечері Біллі пішов на задній двір, щоб трохи повправлятися на турніку.

Ми зі Стеффі мовчки сиділи, курили й дивилися через похмуре плоске дзеркало озера на містечко Гаррісон на протилежному березі. Кілька моторних човнів снували туди-сюди. Вічнозелені дерева на тому боці були запилені й розтріпані. На заході повільно громадились великі фіолетові грозові хмари, стягуючись, немов армія. Усередині них спалахували блискавки. Радіоприймач сусіда, Брента Нортон, налаштований на станцію класичної музики, яка вела мовлення з вершини гори Вашингтон, із кожним спалахом блискавки видавав несамовитий тріск статичних перешкод.

Нортон працював адвокатом у Нью-Джерсі, і його будинок на озері Лонг-Лейк без обігріву й утеплення був лише літнім котеджем. За два роки до цього у нас трапилася суперечка через межі, яка зрештою опинилась в окружному суді. Я виграв. Нортон стверджував, що я виграв лише тому, що він нетутешній. Ми недолюбливали один одного.

Стеффі зітхнула й спробувала обмахнути верхню частину грудей шлейкою купальника. Навряд чи це її охолодило, але огляд мені значно поліпшило.

— Не хочу тебе лякати, — сказав я, — але здається, що насувається сильний шторм.

Вона подивилася на мене із сумнівом.

— Минулої і позаминулої ночі теж були грозові хмари, Девіде. Вони просто розійшлися.

— Сьогодні вони не розійдуться.

— Ні?

— Якщо стане зовсім погано, нам доведеться піти вниз.

— Як ти думаєш, наскільки погано все може бути? Мій батько був першим, хто побудував капітальний будинок на цьому березі озера. Коли він був ще дитиною, вони з братами облаштували літню хатинку на тому місці, де зараз стоїть будинок, а в 1938 році літня буря зруйнувала його до цурки, разом із кам'яними стінами й усім іншим. Уцілів лише сарай для човнів. Через рік він почав будувати великий будинок. Під час буревію найбільше страждають дерева. Вони старіють, і вітер їх звалює. Це спосіб матері-природи періодично наводити лад у домівці.

— Не знаю, насправді, — чесно зізнався я. Я тільки з розповідей чув про великий шторм тридцять восьмого року. — Але вітер може мчати з озера, як швидкісний потяг.

Трохи перегодом повернувся Біллі, скаржачись, що від турніку жодного задоволення, бо він «увесь змокрів». Я скуйовдив йому волосся і дав ще одну пепсі. Буде колись робота стоматологу.

Грозові хмари насувалися, відтісняючи блакить. Тепер не було жодних сумнівів, що наближається буря. Нортон вимкнув радіо.

Біллі сидів між мною і матір'ю, зачаровано дивлячись на небо. Гуркіт грому повільно котився по озеру, а потім луною повертався назад. Хмари звивалися й клубочилися, то чорні, то фіолетові, то з прожилками, то знову чорні. Поступово вони накрили озеро, і я побачив, як із них звисає завіса дощу. Він був ще далеко. Нам здавалось, що лило, мабуть, десь над селищем Болстерз Мілз, або ж навіть над містечком Норвей.

Повітря зарухалось, спершу ривками, раз по раз сіпаючи прапор. Потім почало свіжішати і вже дуло

невпинно, спочатку охолоджуючи піт на наших тілах, а потім немовби заморожуючи його.

Саме тоді я побачив сріблясту заслону, що котилася по озеру. За лічені секунди вона затулила собою Гаррісон, а потім насунулася просто на нас. Моторні човни швидко драпонули.

Біллі підвівся зі свого крісла, яке було мініатюрною копією наших парусинових складаних крісел з його іменем, надрукованим на спинці.

— Тату! Дивись!

— Ходімо всередину, — сказав я, підводячись і обіймаючи його за плечі.

— Але ти це бачиш? Тату, що це?

— Водяний смерч. Пішли всередину.

Стефф кинула швидкий, переляканий погляд на моє обличчя, а потім сказала:

— Ходімо, Біллі. Роби те, що каже батько.

Ми увійшли через розсувні скляні двері, що вели до вітальні. Я засунув їх, заблокував і зупинився, щоби ще раз визирнути назовні. Срібляста заслона вже на три чверті затулила озеро. Вона перетворилася на подобу чашки, що шалено крутилася між чорним низьким небом і поверхнею води, яка набула кольору свинцю з білими хромовими прожилками.

Тепер озеро жахливо нагадувало океан з високими хвилями, що здіймалися валами й розгнівано пінилися, налітаючи на причали й хвилерізи. А посередині великі гребені хижо вигинали шиї.

Від цього гіпнотичного шаленства стихії неможливо було відірвати очей. Водяний смерч був майже над нами, коли блискавка спалахнула так яскраво, що секунд на тридцять закарбувала в моїх очах всю цю картину в негативі. Телефон злякано дзенькнув, я обернувся

і побачив дружину й сина, які стояли прямо перед великим вікном, з якого відкривався панорамний краєвид на озеро на північному заході.

І нараз на мене найшло одне з тих жакливих видінь — я гадаю, що вони призначені лише чоловікам і батькам — вікно з низьким важким кашлем розлітається на друзки, і зазубрені скляні стріли летять в оголений живіт моєї дружини, в обличчя і шию мого сина. Жахи інквізиції ніщо, якщо порівнювати їх з тими страхоттями, які уява інколи малює для вашої рідні.

Я міцно схопив їх обох і відтяг геть од вікна.

— Що ви, в біса, робите? Забирайтеся звідси!

Стефф злякано глянула на мене. Біллі подивився так, ніби його частково розбудили з глибокого сну. Я повів їх на кухню і натиснув на вимикач. Телефон знову зазеленькав.

Потім зірвався несамовитий вітер. Здалося, що будинок злетів, як Боїнг 747. Вуха закладав високий, аж до беззвучності, свист, який іноді посилювався до басовитого реву, а потім переходив у пронизливий вереск.

— Бігом вниз, — сказав я Стеффі, і тепер мені довелося кричати, щоб мене почули. Прямо над будинком грім торохнув так, аж наче всі важелі дошки разом підскочили й гепнули назад. Біллі притиснувся до моєї ноги.

— І ти теж! — крикнула Стефф у відповідь.

Я кивнув і замахав на неї руками. Мені довелося відірвати Біллі від моєї ноги.

— Іди з мамою. Я хочу взяти свічки на випадок, якщо вимкнеться світло.

Він пішов із нею, а я почав нишпорити по шафах. Знаєте, свічки — кумедна штука. Ти кладеш їх щовесни

в дальній куточок, знаючи, що влітку через бурю може не бути світла. І коли приходить ця скрутна пора, вони кудись діваються.

Я копірився вже в четвертій шафі, винишпоривши пів унції трави, яку ми зі Стефф купили чотири роки тому, але так і не викурили; цяцьку Біллі — механічний набір іграшкових щелеп із крамниці «Оберн»; стоси фотографій, які Стеффі весь час забувала вклеїти в наш альбом. Я зазирнув під каталог «Сірс», і за ляльку К'юпі з Тайваню, яку виграв на ярмарку у Фрайбурзі, збиваючи дерев'яні пляшки з-під молока тенісними м'ячиками.

Свічки, все ще загорнуті в целофан, я нарешті знайшов за лялькою К'юпі з осклілими очима мерця. Коли я вхопив їх, світло згасло, і тепер єдиною електрикою була та, що казилась у небі. Їдальною освітлювала серія спалахів білого й фіолетового світла. Я почув, як унизу заплакав Біллі, і Стефф заспокоювала його тихим шепотом.

Мені схотілося ще раз глянути на шторм.

Водяний смерч чи то пройшов повз нас, чи то вщух, досягнувши берега, але озеро все одно не проглядалося далі, ніж на двадцять ярдів. Розбурхана вода хаотично нуртувала й клекотала. Я побачив чийсь причал — можливо, Яссерів, — який несло повз нас, його опори то здіймалися до неба, то занурювались у вируючу воду.

Я зійшов вниз. Біллі підбіг до мене і вчепився в мої ноги. Я підняв його і обійняв. Потім запалив свічки. Ми сиділи у вітальні в кінці коридору, що вів від моєї маленької майстерні, дивилися один на одного в мерехтливому жовтому світлі й слухали, як шторм реве й б'ється об наш будинок. Приблизно через двадцять

хвилин ми почули тріск і гуркіт, коли одна з великих сосен упала неподалік. Потім настало затишшя.

— Усе скінчилось? — запитала Стефф.

— Можливо, — відповів я. — А може, тільки на деякий час.

Ми пішли нагору, несучи по свічці, немов ченці, що йдуть на вечірню. Біллі ніс свою гордо й обережно. Нести свічку, нести *вогонь* мало для нього велике значення. Це допомагало йому забути про страх.

Було надто темно, щоб розгледіти, якої шкоди було завдано будинку. Біллі вже давно пора було спати, але ніхто з нас навіть не заїкнувся про те, щоб укласти його в ліжечко. Ми сиділи у вітальні, прислухаючись до завивання вітру й дивлячись на блискавки.

Приблизно через годину буря знову розходилась. Протягом трьох тижнів температура не опускалася нижче 32 градусів, а шість днів із цих двадцяти одного станція Національної метеорологічної служби в аеропорту Портленда повідомляла про температуру понад 38 градусів. Ненормальна погода. А виснажлива зима, яку ми пережили, і пізня весна? Тож і не дивно, що знову почали ялозити старі побрехеньки про віддалені результати випробувань атомної бомби в п'ятдесяті роки. Ну, і, звичайно, про кінець світу. Найсолодша байка.

Другий шквал був не таким сильним, але ми почули, як впало кілька дерев, ослаблених першим настигом. Коли вітер знову почав стихати, одне з них важко гепнулось на дах, наче хто вдарив кулаком по віку домовини. Біллі підстрибнув і злякано подивився вгору.

— Він витримає, чемпіоне, — сказав я.

Біллі нервово всміхнувся.

Близько десятої години налетів останній шквал. Він був дуже сильний. Вітер завивав майже так само оглушливо, як і першого разу, а блискавки, здавалося, спалахували навколо нас. Ще більше дерев попадало, і біля самої води пролунав тріск, який змусив Стеффі тихо зойкнути. Біллі заснув у неї на колінах.

— Девіде, що це було?

— Гадаю, це був сарай.

— А... О, Господи!

— Стеффі, я хочу, щоб ми знову спустилися. — Я взяв Біллі на руки й підвівся разом із ним. Очі в Стеффі були великі й перелякані.

— Девіде, з нами все буде добре?

— Так.

— Справді?

— Так.

Ми пішли вниз. Через десять хвилин, коли останній шквал досяг свого піку, згори почувся дзенькіт уламків — розбилося вікно. Тож, можливо, моє попереднє видіння було не таким уже й божевільним. Стефф, яка дрімала, прокинулась із тихим скриком, а Біллі неспокійно заворушився в гостьовому ліжку.

— Дощ піде, — сказала вона. — Зіпсує меблі.

— Зіпсує, то й зіпсує. Вони застраховані.

— Від цього не легше, — сказала вона засмученим, буркотливим голосом. — Комод твоєї матері... наш новий диван... кольоровий телевізор...

— Т-с-с, — сказав я. — Спи.

— Не можу, — промовила вона і через п'ять хвилин заснула.

Я не спав іще з пів години, сидячи в компанії запальної свічки і слухаючи, як надворі біснується грім. Я вже уявляв, як завтра вранці чимало людей із приозерних